

**LIFE
ARTINA**
FUTURE FOR SEABIRDS

LIFE
ARTINA
FUTURE FOR SEABIRDS

OSNOVNE INFORMACIJE O PROJEKTU

Koordinator: Udruga Biom

Partneri: Udruga Sunce, BirdLife Malta, JU PP Lastovsko otočje

Vrijeme provedbe: 1.09.2018.-31.8.2023. – 5 godina

Države u kojima se projekt provodi: Hrvatska i Malta

Lokacije: 2 POP-a – Lastovsko otočje i Pučinski otoci

Ukupna vrijednost projekta: 1.962.784 EUR

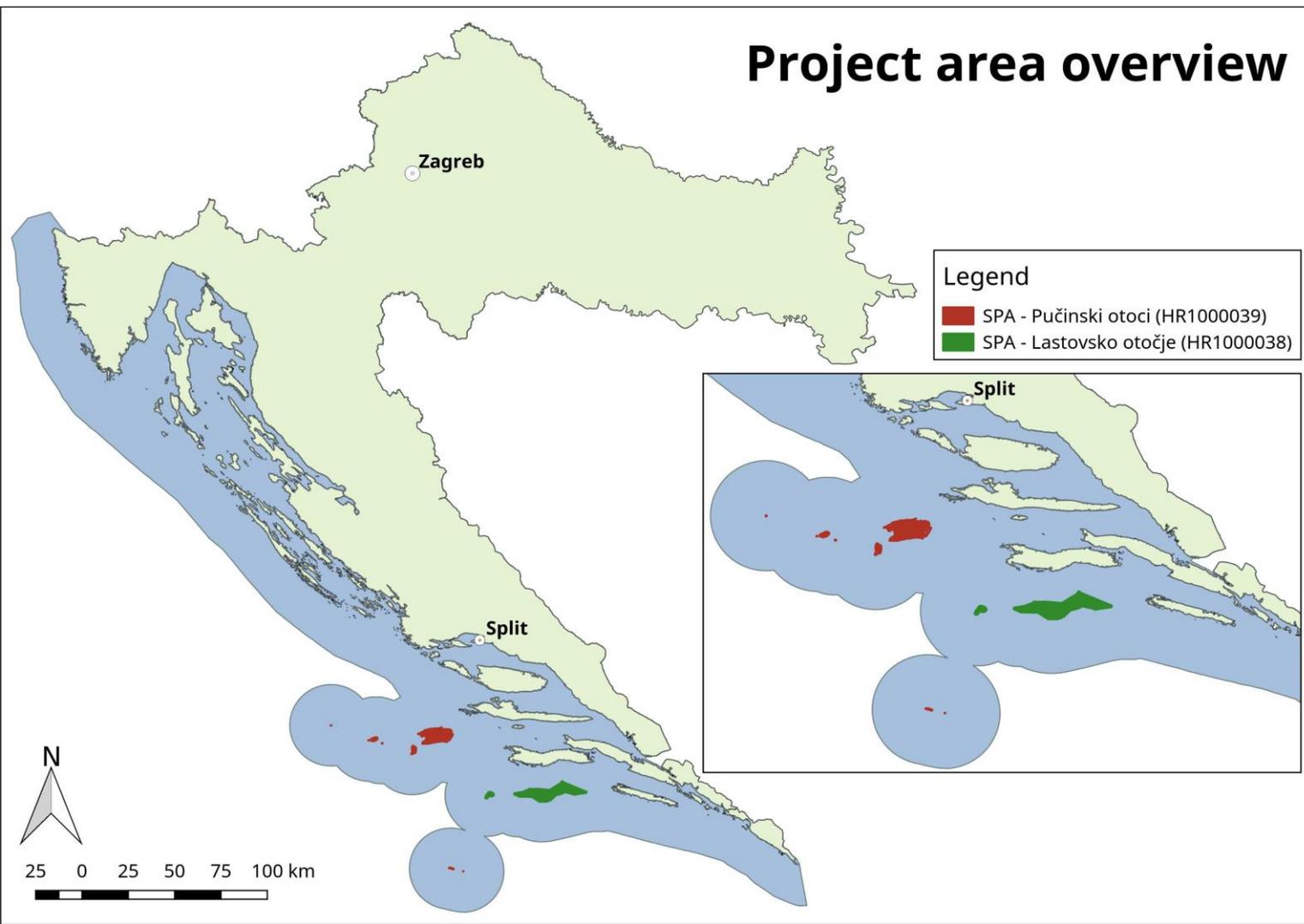
Procijenjeno EU sufinanciranje – 1.177.670 EUR – 60%

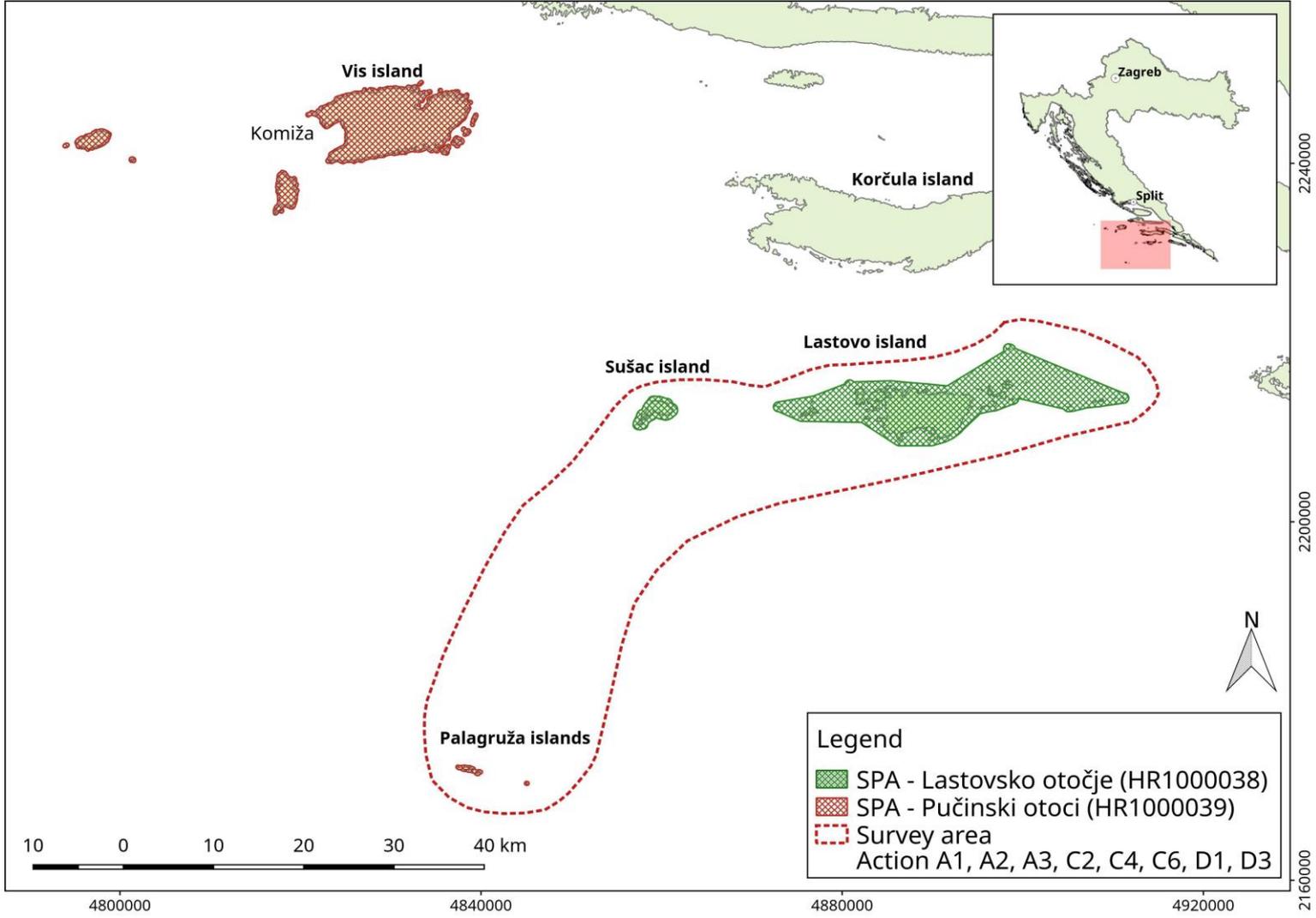
Osigurano financiranje – UZUVRH – 192.943 EUR – 10%

Preostalo potrebno sufinanciranje – 592.171 EUR – 30%

Project area overview

CILJEVI

1. Identificirati morska (offshore i obalna) područja očuvanja značajna za ptice (POP) u južnom dijelu Hrvatske i to za 3 vrste morskih ptica (sredozemni galeb, kaukal i gregula) (trenutno samo 3.29% teritorijalnog mora su POP).
2. Razumjeti i procijeniti glavne prijetnje koje utječu na populacije morskih ptica na kopnu i moru unutar područja projekta i definirati aktivnosti koje će ih ublažiti.
3. Eradicirati kopnene strane i invazivne vrste (štakore) koje utječu na gnijezdeće kolonije cjevonosnica i kontrolirati populaciju galeba klaukavca na gnijezdećim kolonijama sredozemnog galeba.

OČEKIVANI REZULTATI

1. Proglašena morska IBA područja u južnoj Hrvatskoj za pelagičke morske ptice
2. Unaprijeđeno stanje očuvanosti sredozemnog galeba, gregule i kaukala (gregula – više od 50% hrvatske populacije (300-400 parova), kaukal – 30-70% hrvatske populacije (700-1200 parova), sredozemni galeb – skoro 100% hrvatske populacije (40-45 gnjezdećih parova))
3. Eradicirani/smanjeni broj kopnenih predatora i kompetitora na gnjezdećim kolonijama

AKTIVNOSTI

ISTRAŽIVANJA MORSKIH PTICA, PREKLAPANJE S RIBARSTVOM I IDENTIFIKACIJA ZNAČAJNIH PODRUČJA ZA HRANJENJE I ODMARANJE MORSKIH PTICA NA MORU

Istraživanja na terenu za prikupljanje početnih podataka o kolonijama morskih ptica, procjena njihove veličine i mjerenje uspješnosti gniježđenja na području projekta

- Cjelovito procijeniti morske populacije kaukala, gregule i sredozemnog galeba, te identificirati značajna područja za njihovo hranjenje i odmaranje na moru.
- Pojedinačno pratiti 40 kaukala, 40 gregula i 15 sredozemnih galebova pomoću opreme za daljinsko praćenje (data loggeri, UHF radio odašiljači i satelitski odašiljači).

Izrada sveobuhvatne GIS baze podataka za kolonije morskih ptica

Rasprostranjenost morskih ptica na moru i prostorno-vremensko preklapanje s ribarstvom

AKTIVNOSTI

PROCJENA PRIJETNJI ZA MORSKE PTICE NA MORU I NA KOPNU (NA GNIJEZDEĆIM KOLONIJAMA)

Istraživanja da se procijene i kvantificiraju relevantne prijetnje za morske ptice na moru

- Pratiti relevantne ribarske flote koja djeluje na području projekta radi procjene razine slučajnog ulova ptica (najmanje 10% flote).

Istraživanja na terenu da se procijene i kvantificiraju sve relevantne prijetnje na gnijezdećim kolonijama

- Procijeniti prisutnost i razinu prijetnji za populacije morskih ptica (predatorske vrste, kompeticija s drugim vrstama, morski otpad, ometanje od strane posjetitelja, slučajni ulov u ribolovne alate i sl.).

AKTIVNOSTI

PROGLAŠENJE NOVIH MORSKIH POP-OVA U HRVATSKOJ I DOPUNA PLANA UPRAVLJANJA

Zagovaranje proglašenja morskih POP-ova u Hrvatskoj

Proglašenje novih morskih POP-ova u Hrvatskoj

- Proglasiti morske POP-ove za morske ptice na temelju podataka prikupljenih i dostavljenih nadležnim institucijama.
- Dopuniti Plan upravljanja za Park prirode Lastovsko otočje/POP-a Lastovsko otočje s konkretnim okvirom za praćenje stanja populacija morskih ptica.

AKTIVNOSTI

RJEŠAVANJE PRIJETNJI – UTJECAJ RIBOLOVNIH AKTIVNOSTI

Smanjiti utjecaj ribolovnih aktivnosti na morske ptice kroz identifikaciju i promociju primjera dobre prakse

- Uvesti metode ublažavanja slučajnog ulova morskih ptica tijekom ribolovnih aktivnosti (unutar najmanje 10% relevantne ribarske flote).

RJEŠAVANJE PRIJETNJI – GALEB KLAUKAVAC

Unaprjeđenje staništa za gniježđenje sredozemnog galeba

- Kontrolirati populaciju galeba klaukavca na dvije lokacije gdje se njihove populacije preklapaju sa populacijama ugroženog sredozemnog galeba.

AKTIVNOSTI

RJEŠAVANJE PRIJETNJI – INVAZIVNI SISAVCI

Provedba studije izvedivosti za eradikaciju invazivnih sisavaca na kolonijama morskih ptica na otoku Sušcu u POP-u Lastovsko otočje

Provesti učinkovito upravljanje predatorima i/ili biosigurnost na svim ciljnim lokacijama s kolonijama morskih ptica gdje je upravljanje potrebno i izvedivo

- Ukloniti populacije crnog štakora na udaljenim otočićima u Parku prirode Lastovsko otočje/POP Lastovsko otočje na kojima se gnijezde morske ptice.
- Kontrolirati populaciju crnog štakora na otočićima smještenim u blizini naseljenih mjesta u Parku prirode Lastovsko otočje/POP Lastovsko otočje.

AKTIVNOSTI

RJEŠAVANJE PRIJETNJI – UTJECAJ KORISNIKA PROSTORA

Ublažavanje utjecaja korisnika prostora na područjima kolonija morskih ptica kroz utjecaj na njihovo ponašanje

- Izraditi i distribuirati smjernice dobre prakse vezano za morske ptice, s naglaskom na pravila ponašanja za turiste, brodare i ribare prilikom susreta s morskim pticama.

AKTIVNOSTI

KOMUNIKACIJA I ŠIRENJE INFORMACIJA

Izrada i provedba komunikacijskog plana projekta

Komunikacijska događanja i događanja vezanja za jačanje svijesti

- Razviti ponudu promatranja morskih ptica za posjetitelje Parka prirode Lastovsko otočje/POP Lastovsko otočje.
- Osmisliti i postaviti edukacijsko-interpretacijsku stazu o morskim pticama u Parka prirode Lastovsko otočje/POP Lastovsko otočje.
- Osmisliti i provesti edukacijski program o morskim pticama za djecu na području Visa, Lastova i Korčule.
- Osmisliti i provesti niz javnih događanja na području Visa i Lastova s ciljem podizanja svijesti javnosti o morskim pticama i prijateljima za njihov opstanak (izložba o morskim pticama, noć Albatrosa, akcije čišćenja obale i podmorja).

AKTIVNOSTI

KOMUNIKACIJA I ŠIRENJE INFORMACIJA

Umrežavanje s drugim LIFE projektima

- Organizirati posjet 1-2 LIFE projekta koji se bave sličnim temama radi razmjene iskustva

Diseminacija rezultata projekta

- Održati Konferenciju o očuvanju morskih ptica na Sredozemlju, proglašavanju morskih područja ekološke mreže Natura 2000 i prekograničnoj suradnji.

AKTIVNOSTI

PRAĆENJE I PROCJENA UČINKA AKTIVNOSTI PROJEKTA

Praćenje utjecaja konzervacijskih aktivnosti na prijetnje koje izravno utječu na populacije ciljnih vrsta morskih ptica

- Praćenje uspješnosti gniježdenja ciljnih vrsta
- Praćenje utjecaja predatora i kompetitora Praćenje utjecaja uključivanja korisnika prostora
- Praćenje utjecaja mjera za smanjenje slučajnog ulova

Istraživanja stavova javnosti na početku i kraju projekta kako bi se izmjerio učinak

Praćenje utjecaja na funkcije ekosustava

- Istraživanja sastava zajednice guštera i sastava biljnih zajednica

Praćenje socio-ekonomskog utjecaja aktivnosti projekta

- Socio-ekonomsko istraživanje

AKTIVNOSTI

UPRAVLJANJE PROJEKTOM

Upravljanje projektom

- Redoviti sastanci
- Redovito interno izvještavanje
- Izvještavanje prema EASME
- Osnivanje i rad 3 odbora projekta: PMB, PSC, PSB

Praćenje i mjerenje pokazatelja projekta

Izrada After-LIFE plana

INTEGRACIJA REZULTATA

U ZAKONODAVSTVO

- Proglašenje jednog ili više POP-ova za morske ptice
- To neće biti svi POP-ovi za morske ptice, jer ima kolonija koje nisu obuhvaćene ovih projektom (dio POP-a Pučinski otoci)

U DRUGE SEKTORE – RIBARSTVO

- *Policy* izvještaj vezano za rješenja za ublažavanje utjecaja ribolovnih aktivnosti na morske ptice u Hrvatskoj
- Prijedlog za uključivanje ribolovnih alata koji nisu štetni za morske ptice u Operativni program za pomorstvo i ribarstvo

DOBROBITI LIFE PROGRAMA NAŠIM ORGANIZACIJAMA

- Doprinos rješavanju važnih problema u zaštiti prirode
- Stjecanje znanja i iskustva za pripremu i provedbu LIFE projekata, te provedbu mjera očuvanja
- Novi zaposlenici kod skoro svih partnera
- Nova partnerstva u Hrvatskoj i EU
- Veća vidljivost i prepoznatljivost u Hrvatskoj i EU

DOBROBITI PROJEKTA POVEZANIM SEKTORIMA

RIBARSTVO

- GIS baza podataka za kolonije morskih ptica
- Rasprostranjenost morskih ptica na moru i prostorno-vremensko preklapanje s ribarstvom
- Mjere za ublažavanje utjecaja ribolovnih alata na morske ptice
- Testiranje i osiguravanje opreme koja nije štetna za morske ptice
- *Policy* izvještaj vezano za rješenja za ublažavanje utjecaja ribolovnih aktivnosti na morske ptice u Hrvatskoj
- Prijedlog za uključivanje ribolovnih alata koji nisu štetni za morske ptice u Operativni program za pomorstvo i ribarstvo

Hvala!

www.lifeartina.eu

Željka Rajković
zeljka.rajkovic@biom.hr